

## הסעות תלמידים עם מוגבלויות למסגרות החינוך

### מי מקבל הסעה לבית הספר? לפי מה קובעים? נותנים לנו גם ליווי? למי פונים?

**כל התלמידים** במדינת ישראל (ללא קשר למוגבלויות) מקבלים לפי חוזר משרד החינוך הסעה **שתלויה במרחק** ממסגרת החינוך והביתה :

- גן חובה עד כיתה ד' - מעל 2 ק"מ למסגרת החינוך.
  - מכיתה ה' ומעלה – מעל 3 ק"מ למסגרת החינוך.
- (המרחקים נמדדים על פי דרך עבירה להולכי רגל מהבית למסגרת החינוך)

**תלמידים עם מוגבלויות** מקבלים הסעה וליווי גם **ללא תלות במרחק**, לפי חוק הסעה בטיחותית. חוזר מנכ"ל משרד החינוך הגדיר את הזכאות במקרים הבאים:

1. תלמידים שהמציאו אישורים רפואיים המראים שעקב מצבם הרפואי לא ניתן להגיע למסגרת החינוך באופן עצמאי (גם אם אינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים; שילוב, כתת חינוך מיוחד ובי"ס כוללני).

2. תלמידים שזכאים לשירותי החינוך המיוחד (שילוב, כיתת חינוך מיוחד ובי"ס כוללני) במקרים הבאים:

- שיתוק מוחין ומוגבלויות פיזיות קשות
- אוטיזם או P.D.D.
- מוגבלויות נפשיות.
- מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית מורכבת/ רב-בעייתית/ קשה/ עמוקה/סיעודית.
- חירשות וכבידות שמיעה.
- עיוורון ולקויי ראייה.
- כל מי שוועדת שילוב או השמה או שיבוץ קבעה לו צורך בהסעה, וזו אושרה על ידי וועדת הסעות.

**חשוב:** עם המעבר לוועדות "זכאות ואפיון" המחליפות את וועדות השילוב וההשמה, יש לוודא שנושא ההסעות עולה גם בוועדות החדשות.

האם תלמידי השילוב זכאים להסעה שלא תלויה במרחק? כן! על פי פסיקת בית המשפט העליון בשנה שעברה משרד החינוך מחויב לתת הסעה על גם לתלמידי השילוב, בהתאם לסוגי המוגבלויות שמאשרים במסגרות החינוך המיוחד.

תלמיד המאושפז בבית חולים או במחלקה פסיכיאטריים זכאי להסעה ללימודים כל זמן אשפוזו. תלמיד כזה אינו חייב בוועדת השמה, ועצם אשפוזו הפסיכיאטרי מזכה אותו בהסעה.

ליווי בהסעה ניתן על פי הוראות משרד החינוך במקרים הבאים:

- תלמידים עם מוגבלות שכלית קשה ובינונית
- תלמידים עם אוטיזם או PDD
- תלמידים עם הפרעות נפשיות
- תלמידים עם שיתוק מוחין או מגבלה פיזית קשה
- תלמידים עם מוגבלות חושית בגילאים הצעירים
- תלמידים עם הפרעות התנהגות קשות

כללי התנהגות למלווה:

- המלווה יהיה נוכח בכל מהלך ההסעה, ויחזיק בידיו את רשימת התלמידים מהרשות המקומית המיועדים להיות מוסעים באותה הסעה (שמות התלמידים, כתובת, מספר טלפון של הבית ומקום עבודה, שם מוסד חינוכי, נקודת איסוף ופיזור).
- המלווה יסייע לתלמידים לעלות לרכב ולרדת ממנו, בנקודות שנקבעו מראש. בשום מקרה אין להוריד תלמידים במקום שהם צריכים לחצות כביש כדי להגיע ליעדם.
- על המלווה לשבת בעת הנסיעה מאחור עם התלמידים ליד הפתח של הרכב.
- המלווה יקפיד שהתלמידים ייכנסו לרכב בצורה מסודרת, ויוודא שכל התלמידים הממתינים להסעה יעלו על הרכב.
- במהלך הנסיעה יקפיד המלווה כי התלמידים ישבו במקומותיהם, חגורים בחגורות הבטיחות, ולא יוציאו את הראש ואת הידיים מהחלונות.
- בסיום ההסעה יבדוק המלווה אם לא נשאר תלמיד בתוך הרכב. כמו כן יש לוודא שלא נשאר תלמיד במוסד החינוכי לפני סגירתו.
- המלווה ידווח לרשות המקומית על תופעות ועל אירועים חריגים המתרחשים במהלך הנסיעה.
- הכישורים הנדרשים למלווים:
  - עליהם לדעת את השפה העברית, ובכלל זה קריאה וכתביה, ובהסעות של תלמידים דוברי ערבית – את השפה הערבית.
  - עליהם להיות ללא עבר פלילי, ובכלל זה העדר הרשעה בעברת מין.
  - עליהם להיות בני 18 ומעלה.
  - עליהם להיות בעלי יחס חם לילדים ויכולת ליצור קשר אתם.

לחוזר המנכ"ל המלא – [לחץ כאן](#)

לפורטל הורים של משרד החינוך בנושא- [לחץ כאן](#)

טיפ למשפחות:

1. גם אם קיימת על פניו זכאות על פי חוק, יש לברר את הנושא מול הרשות, ורצוי להעלות את הבקשה להסעה בצורה מסודרת גם מול וועדות זכאות ואפיון.
2. חשוב לנמק בקשה להסעה ולהבהיר:
  - האם התלמיד עומד באפיון המזכה בהסעה (מרחק, סוג מוגבלות מוכר או צורך רפואי).
  - לגבות את הבקשה במסמכים רפואיים ורשמיים ככל הניתן.
3. הרשות המקומית מאשרת את ההסעות מול וועדה מחוזית של משרד החינוך, כאשר בקשות תקצוב שלא אושרו בוועדה המחוזית, או שנדרשות באופן חריג מועברות לוועדה ארצית/וועדת חריגים.  
לצערנו הורים אינם הגורם שפונה לוועדה ארצית/חריגים וגם איננו מוזמן לוועדה זו. לכן יש לוודא שאכן הרשות פונה לגורמים במשרד החינוך, ומעבירה את הבקשות. רצוי גם לפנות למשרד החינוך במקביל ולהעלות את טענות ודרישות ההורים במקביל.
4. קיים מימון מטעם משרד החינוך גם בכבישי אגרה, ועל כן ניתן לדרוש מן הרשויות להבהיר במכרזים לחברות ההסעות שיש לנסוע בדרך הקצרה ביותר ולא הזולה ביותר.

**משפחות יקרות! מוזמנות לפנות לצוות המקצועי שלנו**

**במרכז מידע ומיצוי הזכויות של קשר:**

[www.kesher.org.il](http://www.kesher.org.il)



[contact@kesher.org.il](mailto:contact@kesher.org.il)



1-700-501-601



חשוב! האחריות על שימוש בתוכן דף מידע זה הינה על אחריות הקורא בלבד, והמידע, שמוצג בצורה מתומצתת ומתעדכן מעת לעת, איננו רשמי ואיננו בא להחליף כל ייעוץ או ייצוג מקצועי לרבות משפטי או ברור מלא מול הגורמים הרשמיים העוסקים בנושא. כל הזכויות שמורות לעמותת קשר- הבית של המשפחות המיוחדות.